

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Departament Mecenatu Państwa
Dyrektor
Mateusz Adamkowski

DMP-ZA.050.1.2026.WP
Warszawa, 14 kwietnia 2026 r.

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na Pana petycję z 12 marca 2026 r., dotyczącą podjęcia pilnych i systemowych działań na rzecz zabezpieczenia zbiorów archiwalnych oraz wydania jednolitych, wiążących wytycznych dotyczących postępowania z dokumentacją archiwalną w sytuacjach nadzwyczajnych, która została przekazana do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego 13 marca 2026 r. przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, proszę przyjąć następujące wyjaśnienia.

Uprzejmie informuję, że postulowane przez Pana proponowane rozwiązania w większości zostały już uregulowane lub są w trakcie regulacji.

Postulat „włączenia ochrony archiwów do systemów zarządzania kryzysowego” został uregulowany w art. 45 *ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej* (dalej „u.o.l.o.c”). Zgodnie z przywołanym artykułem minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i ministrem obrony narodowej, sporządza krajowy plan ochrony dóbr kultury na czas wojny. Obejmuje on również zbiory archiwalne.

Ponadto, zgodnie z art. 45 ust. 9 u.o.l.o.c, w rozporządzeniu ministra kultury zostaną wyznaczone instytucje przechowujące dobra kultury, mające opracować plan ochrony przechowywanych przez nie dóbr kultury. Projekt *rozporządzenia w sprawie wykazu podmiotów zobowiązanych do sporządzenia planu ochrony dóbr kultury na czas wojny oraz trybu zgłaszania podmiotów w celu wpisania ich do wykazu* można znaleźć na stronie Rządowego Centrum Legislacji. W procedowanym rozporządzeniu znajdują się również jednostki organizacyjne miasta Łodzi.

Jeśli chodzi o **postulat „ustalenia jasnych kompetencji i odpowiedzialności organów administracji publicznej w zakresie ochrony zasobu archiwalnego”**, wyjaśniam, że zgodnie z art. 12 *ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach* (dalej „u.n.z.a.”) państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, partie polityczne, organizacje polityczne, spółdzielcze i inne organizacje społeczne oraz inne niepaństwowe jednostki organizacyjne, a także kościoły i związki wyznaniowe, u których powstają bądź które przechowują materiały archiwalne, są obowiązane zapewnić należyte warunki ich przechowywania, chronić je przed uszkodzeniem, zniszczeniem bądź utratą.

Jednocześnie zaznaczam, że materiały archiwalne powstałe w organach państwowych i państwowych jednostkach organizacyjnych oraz w organach jednostek samorządu

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2433166.10848856.10255817

terytorialnego i samorządowych jednostkach organizacyjnych, zgodnie z przepisami u.n.z.a., przekazywane są na wieczyste przechowywanie do Archiwów Państwowych. Archiwa zakładowe tych jednostek nie są docelowym miejscem przechowywania materiałów archiwalnych. Do czasu ich przekazania do Archiwów Państwowych odpowiedzialność za ich odpowiednie zabezpieczenie należy do kierowników tych jednostek organizacyjnych.

Informuję również, że zgodnie z art. 15 u.n.z.a. materiały archiwalne powstałe w wyniku działalności m.in. kościołów i związków wyznaniowych, innych niepaństwowych organizacji i jednostek organizacyjnych, wchodzą do państwowego zasobu archiwalnego dopiero, gdy materiały te staną się własnością Państwa w wyniku zakupu, darowizny lub w innej drodze. Wówczas wchodzą do zasobu Archiwów Państwowych i podlegają takiej samej ochronie, jak reszta zasobu. Jednak, dopóki materiały archiwalne niepaństwowych jednostek pozostają w ich archiwach, to zgodnie z art. 45 ust. 1 u.n.z.a. to organy niepaństwowych jednostek organizacyjnych są zobowiązane do ich zabezpieczenia.

Odnosząc się do **postulatu wsparcia finansowego archiwów samorządowych, społecznych i instytucjonalnych** wyjaśniam, że w zakresie kompetencji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie jest finansowanie wyżej wymienionych podmiotów. Jednocześnie informuję, że Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych na podstawie art. 43a u.n.z.a. może udzielić dofinansowania na realizację zadań publicznych w zakresie ewidencjonowania, przechowywania, opracowania, udostępniania lub zabezpieczenia materiałów archiwalnych.

Bardzo dziękuję za Pana zainteresowanie problematyką zabezpieczania archiwaliów, szczególnie w świetle sytuacji kryzysowych. Jednocześnie zapewniam, że Archiwa Państwowe, w miarę możliwości organizacyjnych i kadrowych, na bieżąco udzielają doradztwa i wsparcia w zakresie przygotowywania i zabezpieczania materiałów archiwalnych jednostkom organizacyjnym, które przechowują materiały archiwalne.

Z poważaniem

Mateusz Adamkowski

[podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym]